עירין קדישין תליתאה — ראש השנה

לראש השנה מה שאמר בליל ב' דר"ה החכם עיניו בראשו א"א איזה הוא הנקרא חכם מי שיש בו יראת שמים הן יראת ד' היא חכמה ראשית חכמה י"ד שה"כ החכם עיניו בראש"ו הוא בר"ה פי' שישוב בראשית השנה ניט ווארטען אויף שפעטר יה"ר שיוכלו כ"י לעשות תשובה באמת ואח"כ ישראל קדושים הם ושבים ומה גם הרהורי תשובה אך יען שבזמה"ז הכל מאד בהסתר ולכן קשה לה' לשוב בתשובה הש"י יעזור שתגלה ותראה התשובה בפועל וזהו וייראוך כל המעשים שאפילו בחי' עשי' תגיע לבחי' וייראוך שהכל יראו וידעו ואז כ"י ישובו בת"ש ואח"כ ב"י בכלל ודאי הם טובים הש"י ישפיע להם בכלל וממילא תגיע להפרט ג"כ אך העיקר הוא האמונה כי ישראל מאמינים בני מאמינים בהש"י שימחול להם הש"י כל חטאתם ופשעם ועונותם והקב"ה ג"כ מאמין בישראל שודאי יחזרו בת"ש ויתקנו מעשיהם וז"ש חז"ל בא חבקוק והעמידו על אחת וצדיק באמונתו יחי' א"א כי חבקו"ק בגי' גבור"ה ור"ה נקרא אחת בחי' יראה אומר אני צדיק הוא צדיקו ש"ע באמונתו פי' האמונה שמאמין הקב"ה בישראל שישובו ויתקנו מעשיהם יחיה, עוד א"א באמונתו של כל איש ישראל שמאמין שהקב"ה ימחול לו יחי' היינו שנכתבים ונחתמים לאלתר לחיים טובים בשנה טובה ומבורכת:

מ"ש בשבת שובה פ' האזינו שובה ישראל עד ד"א המוכיח את ישראל צריך לומר שישובו נאר זייא זאללען פאלגען האזינו השמים ואדברה א"א השמים זה הקב"ה ואתה תשמע השמי"ם כו' המוכיח הצדק אומר האזינו השמים כשיאזין השי"ת תפלת הצדיק על ישראל וישפיע להם כ"ט אז ואדברה אוכל לומר להם מוסר ואדברה ל' קשות להוכיחם גם אז כשיהי' להם כל טוב אז ותשמע הארץ פי' העם אם כי שמשקעים בארציות עכ"ז יתנו לב וישמעו כי הוא אמרי פי רכות כי לטובתם אני מוכיחם יערוף כמטר לקחי א"א זהו תפלת הצדיק לפני השי"ת שיקבלו ישראל את דבריו וישובו וזהו תזל כטל אמרתי וכו' רק כי שם ד' אקרא פי' שאמשוך רחמים על ישראל שם הוי"ה ב"ה אז קען מען זייא זאגען אין זייא זאלען פאלגען הבו גודל כו' פי' שישובו ויעבדו את ד' באמת וכי"ר:

מ"ש בשמיני עצרת איתא במדרש אמר הקב"ה לישראל עכבו עלי עוד יום א' קשה עלי פרדתכם ולכאורה יפלא מה יהי' מזה אם יתעכבו עוד יום אחד אך הענין הוא כי סוכות רומז לז' מדות ושמ"ע נגד יראה ואהבה מתתא לעילא ומעילא לתתא וכשמתקן הז"מ צריך לזה אהוי"ר ובלא זה לא תקן כלום וזשה"כ ביום השמיני עצרת תהי' לכם שעי"ז פי' אהוי"ר תלכו לתקן הז"מ זה"ש הקב"ה עכבו עלי עוד יום אחד היינו אהוי"ר ועי"ז קשה עלי פרדתכם פי' קשה לפרוש א"ע מהשי"ת:

מ"ש בליל שמחת תורה אחר ההקפות הנה כל ישראל שמחים בתוה"ק התורה תשמח בזה שישראל קיימו המצות ר"ה יו"כ וסוכות וזאת הברכה אשר ברך משה בראשית ברא אלקים וזהו הברכה הגדולה ועיקר הברכה שידעו ויאמינו כי בראשית ברא אלקים שהקב"ה בורא ומנהיג

העולם וזאת הברכה בראשית ברא (אלקים) עיקר הברכה שידע כאו"א שעדיין לא התחיל ולא עשה כלום בעבודתו ער האלט נאך בא דעם אנהייב, וזאת הברכה. מרע"ה התחנן לפני השי"ת יה"ר שתשרה שכינה במעשה ידיכם וזהו וזאת הברכה זא"ת רומז על השכונה בזא"ת יבא אהרן אל הקודש וזה וזאת הברכה:

בליל שמחת תורה אחר הקפות פתח ואמר סוף מעשה במחשבה תחלה א"א כי ר"ה הוא בתשובה ותפלה ולזה צריך כונה וש"ע וסוכות הוא במעשה ועיקר הכונה של ר"ה הוא ש"ע וזהו סוף מעשה במחשבה תחלה פי' שהכונה מר"ה הוא ש"ע לכל האותות והמופתים אשר עשה משה היינו קי"ס ומצינו גם בשאר צדיקים נס כזה אצל רפ"בי רק שזה הי' ליחיד שהי' צדיק אבל כאן לכלל ישראל הי' הנס זה לא הי' רק במרע"ה א"א אשר עשה משה לעיני כל ישראל פי' שכל ישראל זכו לנס קי"ס מעשה המצוה הוא גוף והכונה היא הנשמה ומצוה בלא כונה כגוף בלא נשמה ולבא למדריגה זו לעשות הכל בכונה לזה צריך דעת ומחשבות קדושות וטהורות מצות מעשיות א"א להיות בתמידות שיש מצות תליות בזמן אבל עבודה בתמידות יכולה להיות רק במחשבה ולזה צריך דעת ומשה הי' בחי' דעת וזאת הברכה מל' בריכה שהוא כמו נהר אשר ברך משה פי' שהמשיך להם בחי' דעת שיוכלו ב"י לעבוד במחשבה וזה אשר עשה משה לעיני כל ישראל בראשית ותרגום יונתן בחכמתא בחי' מחשבה היינו שהמשיך הדעת לכל בנ"י שיוכלו לעבוד הש"י במחשבה שהוא חכמה א"י וזאת הברכה כו' ע"ד שאחז"ל שוב יום אחד לפני מיתתך וזהו הברכה שבירך משה את ב"י לפני מותו פי' שכאו"א ישוב בכל יום ויחוש פן הוא יום אחד לפני מותו נמצא כל ימיו בתשובה כמשאחז"ל ישוב היום שמא ימות למחר וכו' נמצא כל ימיו בתשובה וזהו תוסף רוחם יגועון פי' ע"י שיתנו אל לבם שיגיעון עי"ז יבאו בחייה' לידי תוסף רוחם ל' הוספה בהשגה וזהו התגלות אלקית וזהו אשר עשה משה לעיני ב"י התגלות אלקית ע"י התשובה. ד' מסיני בא וזרח משעיר למו זה רבות פעמים אמרתי ב"ה שיש ב' מיני עבדות הבוב"ה הא' ע"י תות"פ והב' ע"י סמו"ט להסיר הרע מהטוב מכל דברים הפחותים וזהו שברכם מא"ה שתהי' עבודה לד' ע"י מסיני בא שהוא תו"ת וזרח משעי"ר למו הוא בחי' הרע היינו להוציא הטוב מהרע ולהעלותו להבוב"ה וזהו אשר עשה משה לעיני כל פי' להאיר לכל הדרכים לעבוד בהם הבוב"ה וצדיק הזה שעובד את הש"י בעבודה הזאת בבחי' סמו"ט לברר הטוב מהרע אזי ישרא"ל ל"י רא"ש פי' אומר הקב"ה ל"י רא"ש והבן אשר עשה משה לעיני כל האומות. ישראל בראשית פי' שעשעם ישראל (ער האט זייא געמאכט פאר יודען) ואז ראו כולם בראשית ב"א את השמים ואת הארץ שהוא היוצר הוא הבורא ומנהיג ומשגיח על כולם ויתקיים וישמעו רחוקים ויבואו ויתנו לך כתר מלוכה אח"ז פתח ואמר היום הוא שמחת תורה ותור"ה גי' תרי"א ועם אהוי"ר גי' תרי"ג וזהו את אשר עשה משה לעיני ב"י הוא בחי' תפארת ישר"אל שהוא אהבה בראשית הוא יראה כמ"ש ראשית חכמה יראת ד' היינו שיקיימו התורה בדו"ר ואז נוכל להיות בשמחה שלימה אכי"ר: